RUIMTE VOOR WATER

RESHAPE-D

Persbericht

Europa investeert mee in herstel van de Dendervallei: Reshape-D gaat van start

De komende zes jaar worden in de Dendervallei maatregelen uitgevoerd om water langer vast te houden, natte natuur te herstellen en de vallei beter bestand te maken tegen droogte en overstromingen. Dat gebeurt binnen het Vlaamse project Reshape-D met Europese steun.

De Dender stroomt door een uitgesproken heuvelachtig landschap waardoor hevige regen wateroverlast kan veroorzaken, terwijl er in droge periodes een tekort aan grond- en oppervlaktewater is. Reshape-D wil de extremen beter opvangen door de bodems opnieuw als een natuurlijke spons te laten functioneren: ze nemen water op in natte periodes en houden het langer beschikbaar tijdens droogte.

Vlaams minister van Omgeving Jo Brouns: “We moeten water opnieuw de ruimte geven waar dat kan. Door de Dendervallei te herstellen en water langer vast te houden, maken we de streek beter bestand tegen zowel droogte als wateroverlast. Tegelijk geven we de natuur opnieuw meer kansen. Met Reshape-D zetten we die aanpak nu heel concreet om op het terrein.”

Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport Annick De Ridder: "Met LIFE Reshape-D maken we de Dendervallei veerkrachtiger tegen de gevolgen van klimaatverandering. Via gerichte verwerving, sloop en ontharding creëren we opnieuw ruimte voor water en maken we het herstel van natuurlijke overstromingsgebieden en de sponswerking van de vallei mogelijk. Daarbij besteden we bijzondere aandacht aan de betrokken eigenaars en bewoners, met zorgvuldige begeleiding, open communicatie en actieve participatie. Zo werken we samen aan een veiligere en klimaatbestendige Dendervallei.”

Van plannen naar maatregelen op het terrein

Reshape-D ging officieel van start op1 juli 2026 en loopt tot 30 juni 2032. Tijdens het kick-off event op 28 oktober gaven de projectpartners het startschot voor de uitvoering. Het project wordt uitgevoerd door het Departement Omgeving, het Agentschap voor Natuur en Bos, De Vlaamse Waterweg nv, de provincie Oost-Vlaanderen, Workroom vzw en de Vlaamse Milieumaatschappij, die ook de coördinatie op zich neemt. Reshape-D kan daarbij rekenen op de steun van een brede groep associated partners uit Vlaanderen, Wallonië en Nederland. Het project bouwt voort op het Strategisch Plan Ruimte voor Water Dendervallei en het actieprogramma Groenblauwe Denderflanken, die de voorbije jaren in het kader van T.OP Dender zijn ontwikkeld. Voor Reshape-D is een totaalbudget voorzien van 25,8 miljoen euro waarvan 8,45 miljoen euro Europese middelen van het LIFE-programma. Hiermee worden de komende jaren enkele grote knelpunten opgelost en heel wat maatregelen versneld op het terrein gerealiseerd.

Een opvallende ambitie is het realiseren van zo’n 800 hectare natte natuur en overstromingsgebied in de Dendervallei. Mogelijke ingrepen zijn bijvoorbeeld het herstellen van natuurlijke valleibodems door ontharden en afgraven, drainerende werking van grachten beperken, het opnieuw laten kronkelen van beken en onderbroken water- en natuurverbindingen in de valleien herstellen. Die ingrepen moeten de Dendervallei weerbaarder maken tegen zowel overstromingen als droogte. Tegelijk creëren ze extra leefgebied voor planten en dieren en verbeteren ze de algemene ecologische kwaliteit van de vallei.

Pilootgebieden in Zandbergen en Pollare en Liedekerke en Affligem

In twee pilootgebieden worden maatregelen voor valleiherstel op grotere schaal uitgewerkt en uitgevoerd: de vallei van de Molenbeek en de Rijt tussen Zandbergen (Geraardsbergen) en Appelterre (Ninove), en de Bellebeekvallei op de grens van Liedekerke en Affligem.

In Zandbergen wordt de Molenbeek aangesloten op de Rijt waardoor deze vijf kilometer langer wordt en parallel met de Dender door de meersen zal stromen. De bouw van een nieuwe natuurvriendelijke koker onder de spoorweg is daarbij cruciaal. Met deze ingrepen wordt de vlotte doorstroming niet meer bemoeilijkt door de opgestuwde Dender en is er meer water beschikbaar in de vallei. Tegelijk creëren ze de voorwaarden om ook een deel van de woningen langs de Dender beter te kunnen beschermen tegen wateroverlast. Het van nature opborrelende grondwater in de meersen zal bovendien op sommige plaatsen met behulp van stuwtjes en het dempen of verondiepen van grachten langer vastgehouden worden.

In de Bellebeek wordt eveneens een nieuwe koker gebouwd onder de Driesstraat, met een doorgang voor kleine dieren, zodat ook de ecologische verbinding wordt versterkt. Aan de monding zal gezuiverd rioolwater worden gebruikt om een moerasgebied het hele jaar door van water te voorzien. Daarnaast krijgt de Bellebeek opnieuw enkele meanders, waardoor de beek haar natuurlijke verloop terugkrijgt. Op deze manier ontstaat, zelfs in deze sterk ontwikkelde omgeving, opnieuw meer ruimte voor water, natuur en biodiversiteit.

De ervaringen uit die gebieden moeten ook bruikbare kennis opleveren voor andere delen van de Dendervallei en voor gelijkaardige valleigebieden in Vlaanderen en Europa.

Samen werken aan de vallei

Valleiherstel raakt aan waterbeheer, natuur, landbouw, ruimtegebruik en de leefomgeving. Reshape-D kiest daarom, net als het koepelprogramma Ruimte voor Water, bewust voor een geïntegreerde aanpak. Vlaamse overheden en organisaties werken samen met lokale besturen, landbouwers, natuurorganisaties, bedrijven, inwoners en andere gebruikers. De komende jaren komen er onder meer infosessies, workshops, terreinbezoeken en participatietrajecten. Zo kunnen lokale kennis en aandachtspunten meegenomen worden bij de verdere uitwerking van de maatregelen.

De projecten onder Reshape-D zijn medegefinancierd door de Europese Unie. De weergegeven standpunten en meningen zijn uitsluitend die van de auteur(s) en weerspiegelen niet noodzakelijk die van de Europese Unie of het European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA). Noch de Europese Unie, noch de subsidieverstrekkende autoriteit kan hiervoor aansprakelijk worden gesteld.

Enkele van deze projecten worden gefinancierd door de Blue Deal. Dat is het beleid van de Vlaamse Regering om Vlaanderen beter te wapenen tegen droogte, overstromingen en de uitdagingen rond waterkwaliteit.

De inhoud van dit persbericht valt uitsluitend onder de verantwoordelijkheid van de uitvoerende partners en geeft niet noodzakelijkerwijs de mening van de Europese Unie weer.

RUIMTE VOOR WATER

RESHAPE-D

Vlaanderen is milieu

Vlaanderen is natuur

Vlaanderen is kwaliteitsvolle omgeving

De Vlaamse Waterweg nv

provincie Oost-Vlaanderen

WORKROOM HOUSE FOR TRANSFORMATION

Medegefinancierd door de Europese Unie

BLUE DEAL